

Een museum voor een wereldstad

Arthur Decae [honorair onderzoeker, Natuurhistorisch Museum Rotterdam; arthuriodk@me.com]

Met het verschijnen van *Straatgras 30*, nummer 1, werd in juli 2018 een mijlpaal bereikt: ons museummagazine ging de 30e jaargang in. Deze rubriek blikt precies 30 jaar terug in dit rijke archief van onze museumgeschiedenis. Graag uw aandacht voor deel acht, deze keer samengesteld door Arthur Decae die dit jaar toevallig 30 jaar bij het museum betrokken is, als spinnenman en auteur van de klassieke dertiendelige *Straatgrasserie 'De spinnen van 10-hoog' (1996-2004)*.

W ie op de website van het Natuurhistorisch Museum Rotterdam de verwijzingen 'Onderzoek > Publicaties > Straatgras' volgt, krijgt een fraai overzicht van alle 111 tot op heden verschenen nummers van dit onvolprezen museumtijdschrift. Aanvankelijk verscheen *Straatgras* in vier afleveringen per jaar, maar de laatste jaren is het verschijningspatroon grillig. Eerst is er nog een piek met vijf afleveringen in 2009, 2010 en 2011, maar vanaf 2015 keldert het aantal nummers van *Straatgras* naar één of twee dikke afleveringen per jaar. Deze duikvlucht valt samen met het verschijnen van het digitale 'Het Natuurhistorisch Nieuws' met allerlei museumnieuws dat eerder in *Straatgras* werd vermeld. Ook het voortschrijden van de printtechniek in de afgelopen decennia is fraai in het digitale *Straatgras*archief te zien. Kortweg kunnen drie perioden onderscheiden worden: de zwart-witperiode (1989-1999), de groene periode (2000-2002) en de kleurrijke periode (2002 - heden). Dertig jaar geleden, in 1993, zat *Straatgras* nog diep in de zwart-witte beginfase.

Bouwbord

Ondanks een lange, soms turbulente geschiedenis zat het museum in 1993 ook zelf weer in een beginfase. Het was het jaar waarin duidelijk werd dat er in Rotterdam een echt natuurhistorisch museum zou kunnen groeien. Sinds het museum in 1987 onderdak vond in Villa Dijkzigt, was zorgvuldig gewerkt aan stevig onderbouwde beleidsnota's en *mission statements*. Die inspanning had uiteindelijk de subsidiegevers overtuigd van het belang van een natuurhistorisch museum voor de stad en de regio. Op 23 juni 1993 werd een, door de dienst Gemeentewerken vormgegeven, bouwbord onthuld. Dit bouwbord kondigde de realisatie van een modern museumpaviljoen

▲ Het bord dat in 1993 de nieuwbouw van het museum aankondigde. (archief Het Natuurhistorisch)

aan dat, verbonden met de antieke villa, ruimte zou bieden om de sluimerende museale ambities waar te maken. Bij het teruglezen van de toespraken, die Jelle Reumer, als museumdirecteur, en wethouder Herman van den Muijsenberg, bij de onthulling van het bouwbord hielden, wordt duidelijk dat de neuzen van deze beide heren in verschillende richtingen wezen. De wethouder zag het nieuwe museum vooral als informatiecentrum voor natuurrecreatie in de regio. De directeur zag het museum als de evenknie van nabij gelegen kunst- en cultuurmusea. Hij stelde fijntjes dat, met een natuurhistorisch museum, Rotterdam eindelijk van wereldhaven naar wereldstad zou groeien.

Vroege stadsecologie

Dat het menens is met de museale ambities van Het Natuurhistorisch wordt op elke pagina van *Straatgras* duidelijk. In 1993 kreeg vooral de uitbreiding, het beheer en de studie van de collectie aandacht. Bij de voorbereiding van de eerste tentoonstelling in het nieuwe paviljoen werd filosofisch de vraag gesteld 'wat natuur nu precies is' en in de vroege columns van Jelle Reumer werd de prettig

ironische toon gezet waarmee het museum tot op de dag van vandaag het diepe natuurhistorisch bewustzijn bij jong en oud probeert aan te boren. En dan was er een heuse museaal wetenschappelijke verzamelexpeditie naar het braakliggende en op steenworp afstand van het museum liggende 'Van Dam terrein' waaraan veel vrijwilligers deelnamen. Met deze expeditie werd één van de fundamenten gelegd voor een gloednieuwe wetenschappelijke discipline: de stadsecologie. Dat dit op termijn zou leiden tot Bureau Stadsnatuur als florerende museumafdeling kon niemand in 1993 bevroeden. Dit alles tekent de gedrevenheid waarmee er reeds dertig jaar geleden aan het museum werd gewerkt. Het belang van een populair aard- en biowetenschappelijk instituut in elke wereldstad kan in deze tijd van klimaatverandering en biodiversiteitscrisis nauwelijks worden overschat. Om iedereen nog beter te bereiken zou *Straatgras* een eigen redactiebureau verdienen. Ik zou, zoals in 1993, het liefst weer vier afleveringen per jaar zien om het algemeen natuurhistorisch besef in Rotterdam en ver daarbuiten, naar een broodnodig hoger niveau op te krikken. ◀